

Sjöfartsindustri i Estland

Värdeförslag

Estniska investeringsbyrån (Estonian Investment Agency)

Tallinn 2018

Innehållsförteckning

Varför Estland?	3
Strategiskt läge	3
Modern digital infrastruktur	3
Konkurrenskraftigt näringsliv	4
Industriell digitalisering	4
Konkurrenskraftigt och unikt bolagsskattesystem	4
Talangpool	5
Kostnadsfördel	5
Sjöfartsindustri	6
Sjöfartshistoria och skeppsbyggartiditioner	6
De 5 största företagen	7
Skandinavisk kvalitet	8
Forsknings- och utbildningsinstitutioner och utbildning av personal	9
Affärsmöjligheter i Estland	10
Direktinvesteringar	10
Originalutrustningstillverkning/underentreprenad	10
Möjligheter för design- och ingenjörsföretag	10
Samarbete med kompetenscentret för små båtar, SCC (Small Craft Competence Centre)	10
Tjänster och kontakter för investerare/företag	10
Kontakter	11

Varför Estland?

Estland ligger i hjärtat av Östersjöregionen, som är Europas mest snabbväxande marknad med nästan 100 miljoner människor. Det attraktiva läget mellan öst och väst, en utmärkt företagsmiljö, stabilt styre och liberal ekonomisk politik, måttliga kostnader och lättheten att göra affärer har redan gjort att åtskilliga internationella företag lockats till Estland.

Strategiskt läge

- Estland har ett gynnsamt geografiskt läge vid Östersjön, ett område med livlig ekonomisk aktivitet och tillväxtpotential, med goda förbindelser med Ryssland, Central- och Östeuropa och EU.
- Estland ligger inte mer än 3 timmar bort med flyg från de flesta större städer på kontinenten, i Skandinavien och Ryssland. Estland är beläget i övergången mellan Europa och Ryssland, mellan Norden och Östeuropa.
- Transporter och telekommunikationer är väl utvecklade i Estland. Ett effektivt vägnät täcker hela landet, även om kvaliteten på vissa mindre vägar ännu ligger under västerländsk standard. Det finns en välutvecklad järnvägsförbindelse mellan Estland och Ryssland. Tillsammans med de bra belägna isfria hamnarna i landets norra del (den största är hamnen i Muuga nära Tallinn) har det gjort att Estland kunnat fungera som betydande transitkorridor mellan väst och öst. Estland är förbundet med det internationella luftfartsnätet genom sin internationella flygplats i Tallinn, där det finns direktflyg till åtskilliga europeiska städer.

Sailing Today, september 2017:

“Estlands närhet till Skandinavien har inneburit att man alltid haft ett väldigt starkt band till det skandinaviska blocket. Estniska arbetstagare har också rykte om sig bland sina skandinaviska grannar att utföra sitt hantverk exceptionellt bra.”

Modern digital infrastruktur

- Estland är en föregångare på att tillämpa moderna IT-lösningar
  - Digitalt utvecklingsindex (Barclays 2016)
- E-lösningar (e-förvaltning, e-hälsa, e-medborgarskap, e-skatt, e-bank etc.)
  - Estland är det första landet att erbjuda e-Residency, ”e-medborgarskap”, ett statligt utfärdat digitalt ID som är tillgängligt för vem som helst i världen. E-Residency ger frihet att enkelt starta och driva ett globalt företag i en betrodd EU-miljö.
- Smarta städer – intelligenta transportsystem (smarta hamnar och vägar)
- Digital logistik (Country Single Window [en enda kontaktpunkt för landet], e-gräns, e-tull, Last Mile)
- Industriparker
- Maritime Single Window (”en enda maritim kontaktpunkt”) – för utbyte av dokumentation om sjötransporter mellan dataleverantörer och offentliga tjänstepersoner
- De estniska internet- och mobilnätverken uppfyller de allra flesta krävande företagsbehoven

Konkurrenskraftigt näringsliv

Estland är det främsta landet i Central- och Östeuropa när det gäller att dra till sig utländska direktinvesteringar. Företagsklimatet i Estland kännetecknas på det hela taget av fri företagsamhet och handel i enlighet med EU-praxis. Många företag är filialer till europeiska firmor, i synnerhet i Skandinavien. Estland har några av de högsta kreditvärderingarna i regionen (Standard & Poor: AA-, Moody's: A1, Fitch IBCA: A+).

- Konsekvent en av världens öppnaste och mest konkurrenskraftiga ekonomier
- Liten byråkrati, operativ flexibilitet
- 99 % av befolkningen använder internetbanktjänster
- Över 95 % av befolkningen gör sin inkomstdeklaration på nätet
- Estland har den lägsta statskulden i EU
- Estland är ett av de politiskt mest stabila länderna i Central- och Östeuropa och medlem i euroområdet, WTO, NATO och OECD
- Aktivt samarbete mellan akademi, företag, investerare och stat
- Internationella rankingar:
  - Nr 1 i International Tax Competitiveness Index 2017
  - Nr 2 i Index of Economic Freedom in EU (Heritage Foundation 2018)
  - Nr 12 i Ease of Doing Business (Världsbanken 2018)

Industriell digitalisering

Estland är världsledande på IKT och åtnjuter förtroende från Microsoft, NATO och EU. Den erfarenhet som finns används på många områden inom industriell digitalisering.

- Big Data
- Sakernas internet
- Industry 4.0
  - Avancerad automatik – "smarta fabriker"
- Miljöteknik
  - Smart elnätteknik
  - Effektiviteten ökar, miljöpåverkan minskar
- Förstärkt verklighet
- Mycket hög användning av IT i alla nyckelprocesser

Konkurrenskraftigt och unikt bolagsskattesystem

- Nr 1 i International Tax Competitiveness Index 2017

Alla odistribuerade bolagsvinster är skattebefriade. Detta undantag omfattar både aktiva (t.ex. handel) och passiva inkomsttyper (t.ex. utdelningar, ränta, royalties), och även kapitalvinster från försäljning av alla typer av tillgångar, däribland aktier, värdepapper och fast egendom. Denna skatteordning är tillgänglig för estniska företag och permanenta etableringar av utländska företag registrerade i Estland.

Bolagsvinster beskattas inte förrän vinsterna distribueras som utdelningar, aktieåterköp, kapitalminskningar, likvidationsförfaranden eller distributioner av fiktiva vinster, som t.ex. justeringar av internprissättningar, omkostnader och betalningar som inte har affärssyfte, lönetillägg, gåvor, donationer och omkostnader för företagsrepresentation.

Därför främjar det estniska bolagsskattesystemet återinvesteringar av vinster och stimulerar alltså ekonomisk tillväxt.

Talangpool

- Arbetsstyrkan är välutbildad och flerspråkig (86 % av befolkningen talar minst 1 främmande språk)
- Estland är bland världens bäst utbildade länder i matematik, naturvetenskap och IKT (OECD PISA 2017):
  - Nr 3 i naturvetenskaplig kompetens
  - Nr 9 i matematisk kompetens
- Världsklasskompetens i mekatronik, inbyggd programvara, metallarbete, kemikalier och trävaror
- Historisk kompetens i automatik, CAD/CAM och cybersäkerhet
- Landsförslag baserat på kompetens och värde, inte pris.

International Boat Industry, oktober 2017:

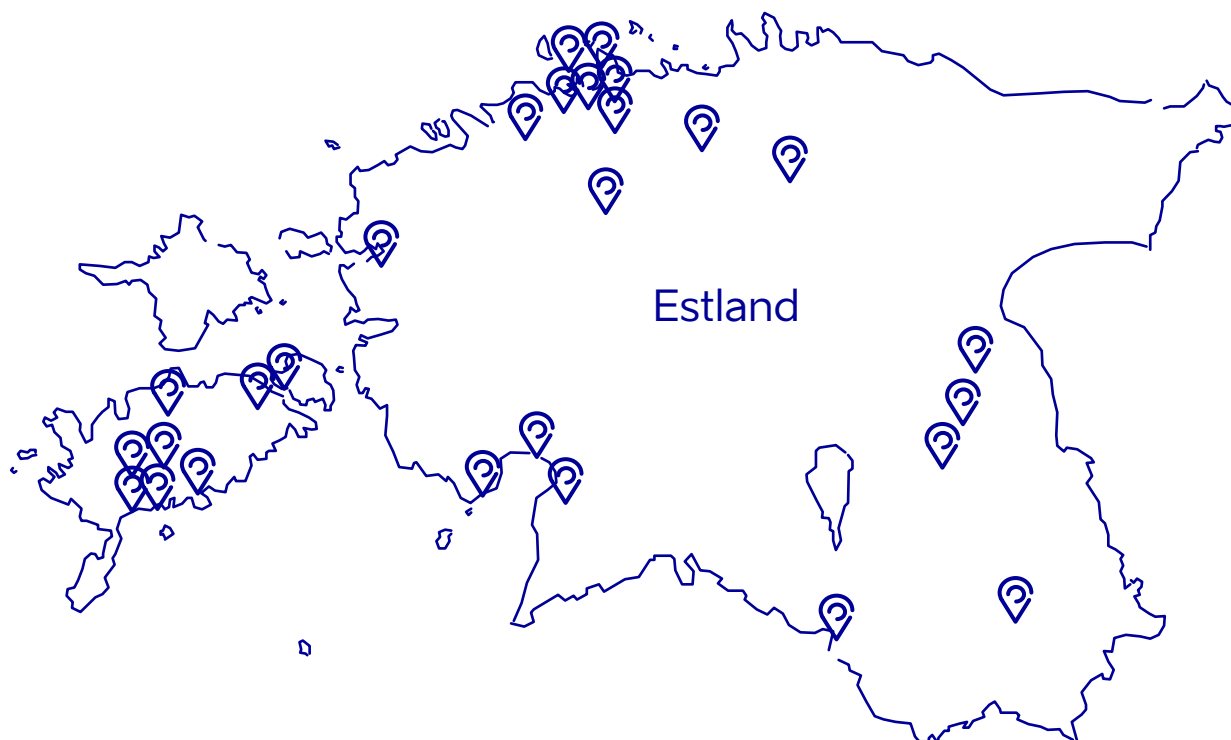
”Jämfört med grannländerna, särskilt de i Skandinavien, så är Estlands kostnader för arbetskraft och lokaler avsevärt lägre, vilket gör det kostnadseffektivt för utländska företag att förlägga sin tillverkning dit. Estlands fördel är en kostnadseffektiv och flexibel arbetsmarknad och en företagsvänlig skattemiljö.”

Kostnadsfördel

- 2016 var den genomsnittliga timarbetskostnaden för tillverkning i Estland mindre än en tredjedel av genomsnittet i Skandinavien, enligt Eurostat.
- Arbetsmarknadsrelationerna och anställningsreglerna är flexibla och möjliggör anpassning till marknadssituationen. Fackföreningarnas inflytande i den privata sektorn är inte betydande.

Sjöfartsindustri

Estlands 1,3 miljoner stora befolkning driver anmärkningsvärt många av varven i området (se kartan nedan).

Sjöfartshistoria och skeppsbyggartraditioner

- Under det senaste årtiondet har tillverkningen av fritids- och arbetsbåtar fördubblats och nådde en omsättning på 44 miljoner euro i 2016.
- Exporten utgör över 70 % av försäljningen. De främsta exportmarknaderna är **Sverige och Tyskland**.
- Det mesta av småbåtsindustrin finns på Estlands största ö, **Ösel**. Lokala båtbyggare och underentreprenörer har bildat ett litet

Ship & Boat International,
september/oktober 2017:

”Estland har kulturen, resurserna och beslutsamheten för att på allvar framträda som ett europeiskt nav för sjöfarts- och offshoreverksamhet. ... De är begåvade med 380 mil kust och tillgång till Östersjön och Finska viken. Estlands ambitioner att etablera sig som ett kraftcentrum för europeisk sjöfart vilar på en stadig grund.”

båtbyggarkluster som utgör kärnan i Estlands sjöfartsindustriförbund, som är medlem i **European Boating Industry**.

- Den estniska småbåtstillverkningen kännetecknas av moderna exklusiva yachtar och arbetsbåtar. Konkurrensfördelen bygger på den kompetenta, utbildade och produktiva arbetsstyrkan, som har omfattande erfarenhet av just småbåtsbyggande. Två framträdande företag på Ösel går i spetsen för branschen: **Baltic Workboats AS** och **Luksusjaht AS** (se tabellen nedan).

De 5 största företagen med inriktning på serietillverkning av små till medelstora serier och engångsprojekt för högkonkurrensmarknader

Estniska varv har nått framgång med serietillverkning av små och medelstora serier och engångsprojekt. Estlandstillverkade arbetsbåtar är vanligen byggda i aluminium, medan fritidsbåttillverkarna använder fiberförstärkta polymerer.

Företag	Omsättning/export 2016 (miljoner euro)	Produkter och märken
Baltic Workboats AS	27,0/17,0	Arbetsbåtar i aluminium och stål
Luksusjaht AS	11,8/13,2	Segel- och motoryachtar för fritidsbruk Märken: Arcona, Dahl, MouldTech, Delta
Ridas Yacht & Composites OÜ	1,3/ej tillämpligt	Ridas, Sentjin, Clark, X-treme
Polar Yacht Manufactory OÜ	1,0/1,0	Futura, eLEX, Folkboat, Varianta
Saare Yachts OÜ	0,9/0,9	Segel- och motoryachtar för fritidsbruk Märke: Saare

Skandinavisk kvalitet

Kvaliteten på Estlands sjöfartsindustriproduktion värdesätts högt i branschen.

International Boat Industry, oktober 2017:

”Kvaliteten på tillverkningen kan lätt mäta sig med de rivaliserande EU-länderna, och den hjälps ytterligare på traven av att CAD används fullt ut och det är en hög koncentration av moderna 5-axlade CNC-maskiner.”

International Boat Industry, augusti/september 2017:

”I hela detta moderna men anmärkningsvärt glesbefolkade land ... ligger man i framkant med att använda datorsystem för både tillverkning och marknadsföring.”

International Boat Industry, november 2017:

”Precis som i Europas övriga båtbyggeribransch spelar specialbeställningarna en viktig roll. Nästan alla de varv vi besökte kunde erbjuda specialanpassade eller halvt specialanpassade konstruktioner, även för så kallade ”produktionsbåtar”. Här är CAD-designen till hjälp; med den kan kunderna bolla idéer och ritningar fram och tillbaka tills designen ser bra ut. De lägre arbets- och tillverkningskostnaderna gör sedan prototyparbetet mer ekonomiskt, och det är en hög kompetensnivå i produktionsteamerna.”

Forsknings- och utbildningsinstitutioner och utbildning av personal

Småbåtstillverkning är en populär studiebanan i Estland. Över 50 studenter börjar på program för yrkesträning och högre utbildning inom småbåtstillverkning varje läsår.

- Tallinns tekniska universitet (TTÜ) är Estlands främsta lärosäte för ingenjörsvetenskap och teknologi. TTU:s sjöfartsakademis center för blå ekonomi (TTÜ Estonian Maritime Academy Centre for the Blue Economy), på Ösel, driver två professionella högre utbildningsprogram, Skeppsbyggnadsteknik och Företagsledning. De nyutexaminerade går framgångsrikt vidare till olika magisterprogram i Tallinn och på andra ställen. Samarbetet med Aalto-universitetet medför dubbla magisterexamina. (www.ttu.ee/kuressaare)
- Kompetenscentret för små båtar, SCC (Small Craft Competence Centre), vid TTU:s sjöfartsakademis center för blå ekonomi, är en forsknings- och utvecklingsenhet som specialiserar sig på design av små båtar och laboratorietjänster för provning av modeller och material. (www.scc.ee)
- Kuressaares regionala utbildningscenter – yrkesutbildning för småbåtsbyggare i nära samarbete med Ösels båtbyggarföretag. (www.ametikool.ee)

Ship & Boat International,
september/oktober 2017:

”På samma sätt som många av Estlands varv och skeppsbyggnadstekniska företag har fått ett uppsving på senare år, så har också Tallinns tekniska universitet det, särskilt sett till möjligheten att erbjuda omfattande utbildning av hög kvalitet till morgondagens båtbyggare och arkitekter.”

Affärsmöjligheter i Estland

Direktinvesteringar

- Fritids- och arbetsbåttillverkning med inriktning på serieproduktion av små/medelstora serier och specialbeställningar
- Tillverkning av komponenter och tillbehör till båtar/segling (yachtkölar, segel, rostfria stålbeslag, möbelarmaturer, sjöfartselektronik etc.)
- Utökning eller omlokalisering av befintligt företag
- Vinterförvaring, underhålls- och upprustningstjänster

Originalutrustningstillverkning/underentreprenad

- Små eller medelstora båt-/yachtserier: motorbåtar, arbetsbåtar, segelbåtar

Möjligheter för design- och ingenjörsföretag

- Snabbutvecklande företag i Estland som är ute efter avancerade tjänster
- Kostnadseffektiva möjligheter för pilotprojekt

Samarbete med kompetenscentret för små båtar, SCC (Small Craft Competence Centre)

- SCC är alltid öppna för samarbete och ömsesidiga affärsmöjligheter med främmande universitet och högskolor, forskningsinstitutioner och företag.
- SCC erbjuder:
  - modellprovningstjänster med inriktning på små och medelstora arbetsbåtar,
  - design- och ingenjörstjänster med inriktning på små fritidsbåtar,
  - provning av fartygsmaterial.
- SCC:s främsta forskningsområde är hållbar skeppsbyggnadsteknik med inriktning på fartygs hydrodynamik – skrovmotstånd, sjöduglighet, belastning och manövrerbarhet.

Se detaljer på <http://www.scc.ee/>.

Tjänster och kontakter för investerare/företag

- Tjänster för information och investeringsmöjligheter
- Förvaltning av investeringsprojekt
- Identifiering och bedömning av lokaliteter
- Hantering av bemanning och personal
- Rådgivning om projektfinansiering
- Företagsmatchning
- Förhandlingar med berörda myndigheter
- Efterbehandlingstjänster för investerare

Kontakter

- Ösels utvecklingscentrum, SAK (Saaremaa Development Centre) www.sasak.ee
- Arbeta i Estland (Work in Estonia) www.workinestonia.com
- Estniska investeringsbyrån (Estonian Investment Agency) www.investinestonia.com

Estniska investeringsbyrån (EIA), en del av Enterprise Estonia, är ett statligt organ som främjar utländska investeringar i Estland och hjälper internationella företag att hitta affärsmöjligheter i Estland.

EIA erbjuder omfattande investeringskonsulttjänster på ett och samma ställe, kostnadsfritt, och alltid specialanpassat för att uppfylla potentiella och befintliga investerares exakta behov. Vårt mål är att öka medvetenheten om de affärsmöjligheter som finns i Estland, och stärka bilden av Estland som ett attraktivt land för investeringar, för att hjälpa investerare att bli mer framgångsrika på sina globala marknader.

Vårt uppdrag är att hjälpa utländska investerare att få sina företag att växa och förbättra sin konkurrenskraft. Vi hjälper också till att skapa de förutsättningar som behövs för en hållbar utveckling av Estlands ekonomi.

Vår vision är att bli en pålitlig, långsiktig och prioriterad samarbetspartner för utländska investerare i Östersjöregionen.

Mer information:

Sulev Alajõe

regional investeringsrådgivare i västra Estland
Estniska investeringsbyrån (Estonian Investment Agency)
Enterprise Estonia
sulev.alajoe@eas.ee
+372 511 2878